

№ 19 від 24.03.2020 р.

**В УМОВАХ ЛІБЕРАЛІЗАЦІЇ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА
КОЛЕКТИВНІ ДОГОВОРИ Й УГОДИ МОЖУТЬ СТАТИ «ПОДУШКОЮ
БЕЗПЕКИ» ДЛЯ ЧЛЕНІВ ПРОФСПІЛОК**

Резолюцією VII З'їзду ФПУ «Профспілки – за результативний соціальний діалог в інтересах добробуту громадян» передбачено одне з головних завдань підтримка пропозицій щодо поширення колективних договорів – тільки на членів профспілок (працівників), від імені яких укладено такі договори, а сфери дії угод на всіх суб'єктів господарювання.

Під час підготовки проекту нової редакції Закону України «Про колективні угоди й договори» тристоронньою робочою групою при Національній тристоронній соціально-економічній раді сторонам вдалося домовитися щодо компромісної редакції відповідних положень, зокрема в частині приєднання профспілок до укладеного колективного договору.

Конвенціями Міжнародної організацією праці № 154 та № 98 врегульовано питання щодо укладення та поширення положень колективних договорів, найбільш детально цю тему розкриває Рекомендацію МОП № 91, якою зокрема передбачено, що положення колективного договору мають поширюватися на всіх працівників відповідних категорій, які працюють на охоплених колективним договором підприємствах, якщо в ньому не передбачено інше, тобто делегується право визначати сферу поширення на рівень колективних договорів, також потрібно враховувати, що в конвенціях термін «колективний договір» охоплює як колективну угоду так і колективний договір в розумінні законодавства України. Також Рекомендацією МОП № 91 передбачено, що у разі потреби та з урахуванням діючої системи колективних переговорів треба вживати заходів, котрі визначаються законодавством кожної країни і відповідають наявним у ній умовам, для поширення всіх чи деяких положень колективного договору на всіх роботодавців і працівників, які входять за виробничою й територіальною ознакою до сфери діяння договору.

В Верховній Раді України зареєстровано два законопроекти про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дії колективних договорів реєстр. № 3204 та альтернативний № 3204-1, які зараз обговорюються членськими організаціями ФПУ та СПО об'єднань профспілок.

На мою думку, досить дискусійним є питання щодо порядку приєднання до колективного договору та запропоновану одним з проектів блокуюча норма, зокрема позбавлення права на представництво інтересів у разі відмови від приєднання профспілки, що може надати можливість роботодавцю створити «свою жовту профспілку», яку він буде використовувати як інструмент для блокування здійснення переговорного процесу, об'єктивного контролю за виконанням положень колективного договору, а також і для проведення колективних дій по захисту прав та

інтересів працівників. Фактично право на колективні переговори ставиться під загрозу і залежатиме від бажань окремих організацій.

В контексті реформування трудового законодавства тема колективно-договірного регулювання набуває ще більшої актуальності й зважаючи на намагання Уряду лібералізувати трудове законодавство саме колективні договори й угоди можуть стати «подушкою безпеки» для захисту прав та інтересів членів профспілок.

КОМЕНТАР Богдана Оверковського,
в.о. заступника Голови ФПУ

Детальніше:

<http://www.fpsu.org.ua/materialy/17595-v-umovakh-liberalizatsiji-trudovogo-zakonodavstva-kolektivni-dogovori-j-ugodi-mozhut-stati-podushkoyu-bezpeki-dlya-chleniv-profspilok.html>